

Artikel van de maand mei 2008

Door Pieter-Jan Carpentier

Bron: Nieuwsbrief Kenniscentrum ADHD bij volwassenen, jaargang 10, nummer 2, mei 2008

ADHD komt vaker voor bij patiënten met borderline persoonlijkheidsstoornis

[Philipsen A, Limberger MF, Lieb K, Feige B, Kleindienst N, Ebner-Priemer U, Barth J, Schmahl C, Bohus M.](#)

Attention-deficit hyperactivity disorder as a potentially aggravating factor in borderline personality disorder.

Br J Psychiatry. 2008 Feb;192(2):118-23.

Een in de praktijk vaak voorkomend differentieel diagnostisch probleem is het onderscheid tussen ADHD en de borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoewel het hier strikt genomen om een verschil tussen appels en peren gaat – het zijn immers verschillende typen aandoeningen, blijkt dit probleem diagnostisch niet altijd eenvoudig op te lossen, door de grote mate van overlap in de symptomatologie (als kanttekening: hoewel turbulentie in het leven van borderline patiënten vaak voorkomt, zijn onrust, hyperactiviteit en concentratieproblemen geen kenmerken van deze patiënten). Om het nog moeilijker te maken, de klinische ervaring is dat bij nogal wat patiënten de beide aandoeningen samen voorkomen.

Dit laatste gegeven is nu bevestigd in dit Duitse onderzoek. Bij 118 vrouwen met een borderline persoonlijkheidsstoornis, vastgesteld met de IPDE, werden ADHD-symptomen in de jeugd en op volwassen leeftijd geïnventariseerd met de Wender-Utah Rating Scale en de ADHD-CL, om op basis daarvan een diagnose ADHD te stellen. Hieruit bleek dat 41.5% van de vrouwen een voorgeschiedenis had van ADHD in de jeugd; bij 16,1% was nog steeds sprake van ADHD. In deze patiëntengroep bleek ADHD op kinderleeftijd gecorreleerd met emotionele mishandeling in de jeugd, maar niet met een hogere mate van fysieke mishandeling of seksueel misbruik.

Dit onderzoek doet natuurlijk ook allerlei vragen rijzen naar het verband tussen beide stoornissen. De vraag hierbij is of ADHD geen risicofactor is voor de ontwikkeling van een borderline persoonlijkheidsstoornis, met name in combinatie met negatieve opvoedingsomstandigheden. In een Nijmeegs onderzoek van Fiona van Dijk bij 103 borderline patiënten werd een prevalentie van ADHD van 33% aangetoond. Omgekeerd had 15% van de volwassen vrouwen met ADHD ook een borderline persoonlijkheidsstoornis. De bevestiging van de klinische ervaring door deze onderzoeksbevindingen vormt een sterk pleidooi om bij alle patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis gericht onderzoek naar ADHD te verrichten (en vervolgens behandelen).